That is comparable to the case of 'nine stores'

היינו תשע חנויות

OVERVIEW

ממרא states that if there were nine piles of מצה and one pile of חמץ, and a mouse came and took a piece from one of these piles and we do not know if it took a piece of מצה or a piece of חמץ, this case is comparable to the case of 'nine stores'. If there were nine stores in town which sold בשר and one other store which sold בבילה and a person bought meat from one of these stores and he knows not from which store, this ספק is אסור however if the meat was found outside the stores it is "אסור same rule applies to our case of "צבורין". If the mouse took it directly from the piles then ספיקו אסור if however a piece separated from the piles and the mouse took that piece we follow the majority and assume that it is not clear from the במרא however, to what specific situation this ruling is referring to. There is dispute between "מברא" in this matter.

- לפי מה שפירש הקונטרס 5 לענין בדיקה לא נהירא לרבינו יצחק

According to the interpretation of רש"י that this ruling is in reference to searching for המץ, the המץ finds that the גמרא is not clear. There is a difficulty in understanding the בדיקה if we assume that the issue is whether the house requires עמרא under such circumstances. חוספות explains the difficulty -

- דהיכי מייתי ראיה מתשע חנויות דהוי ספיקא דאורייתא ואזלינן לחומרא דהיכי מייתי ראיה מתשע חנויות דהוי ספיקא דאורייתא bring proof how to deal with this case from תשע חנויות וא פוויות (since it is קבוע it is a חורה and we follow the stringent option and forbid the meat to be eaten -

 $^{^1}$ This is the rule that כל קבוע כמחצה על מחצה כל (like the store which sells איסור, then even if it is a מיעוט, nevertheless it is considered as if the איסור and the היתר are equal. It remains a ספיקא דאורייתא איסור are equal. It remains a איסור which is judged in a stringent manner; therefore it is (usually) אסור. The rule of שופטים is derived from the פסוק (דברים אליו (שופטים) שופטים וארב לו וקם עליו (שופטים) וארב לו וקם עליו (שופטים).

² This rule is כל דפריש מרובא פריש'. We assume that it 'separated' from the majority.

בד"ה ואתא ³.

⁴ The mouse took this piece and entered into a house with it. The issue is whether this house must be (re)checked for or not.

⁵ In the case where he bought it in the stores it is considered קבוע and the rule is that כל קבוע כמחצה על מחצה דמי; therefore it is a ספק דאורייתא we are strict.

 $^{^6}$ א, דף י,א the rule is that ביטול alone is sufficient. דרבנן או מדאורייתא מדא the rule is that ביטול alone is sufficient.

states. By a ספק דרבנן we are lenient 7 .

תוספות offers a possible solution to justify פירש"י:

-8מיהו יש לומר דאיירי כגון שלא ביטל

However it is possible to say that the גמרא is discussing a case where for instance he was not מבטל the חמץ. In such a situation by ט' צבורין, the בדיקה can be considered a חיוב מדאורייתא, and therefore this is a ספק דאורייתא, just as by the ט' חנויות and it is indeed a fair comparison.

תוספות has an additional difficulty with פירש"י that we are discussing בדיקה:

- אוקמא אחזקת בדוק 9 ר און אחזקת היתר אבל הכא אוקמא חזקת היתר ליכא חזקת היתר אבל הכא אוקמא אחזקת בדוק 9 ר אחזקת בדוק 9 ר אחזקת היתר אבל היער היתר אבל הכא אוקמא אחזקת בדוק 9 ר אחזקת היתר אבל היער מציער ווא מציער בדיקה ווא ישר בדיקה ווא בדרין ווא ישר בדיקה ווא ישר בדרין ווא ב

תוספות explains why there is a חזקת בדוק to the house:

ספיקא דרבנן לקולא.

– דהא בבדוק מיירי דאי לאו הכי פשיטא דבעי בדיקה

For (according to רש"י) we are discussing a house that was בדוק, for if this were not so and the house was not בדיקה, then certainly it requires בדיקה (even if the mouse did not bring in anything at all). Therefore since this house has a הזקת בדוק this should resolve the mouse brought in מצה or חמץ and of the house resolves this ספק that we place the house in its initial חזקה בדוק and requires no additional בדיקה.

תוספות has two questions on פירש"י that the issue here is whether the house requires בדיקה. 1. How can we compare the case of ט' which is a ספיקא דרבנן (for דביקת חמץ is only ט' מדרבנן to 'ט מדרבנן אורייתא which is a מבטל בדיקת מבטל בצורין. 2. Even if we will assume that he was not חמץ the המץ and here

⁷ Granted that the טפק "עבורין is considered קבוע, but nevertheless פלק החצה על מחצה על מחצה על מחצה שאונh makes it an 'even' ספק הרבנן, and by a ספק דרבנן, and by a ספק דרבנן we are lenient. It will be necessary to differentiate between this חמספות (where we hould be lenient), and the case where a חמלדה brought המין into the house and there is a המץ whether it ate it up (where we maintain that בדיקה is required). In the latter case, המץ was certainly brought into the house; the question is whether it was eaten, in such a case there is a חמיב (for the entire חקנה המץ) המץ המץ המץ in the house), however if there is a המץ if there is a המץ in the house then we should rule that

⁸ We will say that even though the following case of ב' ציבורין וכו' is discussing a case where he was מבטל, nevertheless our case of מבטל is discussing a case where he was not מבטל.

⁹ Even if it is a ספיקא דאורייתא (where he was not חמץ), nevertheless the rule is that by a ספיקא דאורייתא we rely on the חזקת בדוק to resolve the פנ"י, ברכת אברהם. See פנ"י, ברכת אברהם of the house can resolve the חזקת בדוק of whether this ספק or not.

too it is a פפיקא דאורייתא (for whenever the חמץ was not נתבטל there is a היוב בדיקה מדאורייתא), nevertheless our case is different than ט' חנויות by there is no חזקת היתר for the meat that was bought; however here the בית (which obviously was already searched) has a חזקת בדוק היתר. The חזקת היתר should resolve the ספק in a lenient manner.

יט' צבורין offers his explanation of the case of יט' צבורין:

ונראה לרבינו יצחק דלענין שהביא עכבר לבית ונמצא קבעי אי שרי לאכילה אי לאו – And it is the view of the ר"י that we are discussing a case where the mouse brought this piece that he took from the piles into the house and it was found; the question is whether this piece is permitted to be eaten or not.¹⁰

מוספות asks:

- אמר יואס מהני ציבורין אמאי חשיב ליה קבוע אמא עכבר ושקל מהני ציבורין אמאי ושקל And if you will say; when the mouse came and took from these piles why is this considered קבוע?!

– מאי שנא נמצא בפי עכבר מנמצא ביד נכרי

What difference is there if it was found in the mouth of the mouse or if it was found in the 'hand' of a gentile?!

תוספות will show that if a ספק is found ביד נכרי it is not considered קבוע:

-בפרק גיד הנשה (חולין צה,א ושם) פריך לרב דאמר בשר שנתעלם מן העין אסור דבפרק גיד הנשה (חולין צה,א ושם) פריך לרב דאמר אושם the מרא who maintains that meat which disappeared from 'the eye' is forbidden -

מבנמצא הלך אחר הרוב –

From the ruling of ט' mich states that if the meat was found then follow the majority. It is evident that even if the בשר was (for it was 'found') it is מותר.

ומשני שנמצא ביד נכרי

And the גמרא answers that the case of ט' חנויות is where it was found in the hand

¹⁰

 $^{^{10}}$ This resolves both difficulties; in both cases it is a ספיקא דאורייתא ספיקא מכילת משק and a ספק אכילת משק and there is no חזקת on this piece (of meat or what was taken from the piles). Therefore we can derive the ruling of $^{\circ}$ ט' הנויות from עבורין since both cases are identical. See 'Thinking it over' # 2.

¹¹ It seems that when asking this question תוספות assumed that the case of ט' צבורין by the ט' צבורין was that we saw the mouse going into the house from the י' צבורין. [We recognize this piece is from the ציבורין piles.] We did not however actually observe the mouse taking the piece from the צבורין. See following footnote # 14. Perhaps תוספות maintained in this question that the rule of קבוע is only when the person himself goes to the מקום הקבוע, not when something was taken ממקום הקבוע.

¹² If meat was not seen for a period of time, it is forbidden to be eaten, for we are concerned that perhaps birds took away the original meat and replaced it with בשר טריפה.

¹³ There is no concern of 'birds' exchanging the meat. The נכרי bought it from one of the stores and is not suspect of tampering with his purchase.

of a ברד (it was not נתעלם מן העין). In any event even though it was found נכרי (and the מתור (ברד (and not קבוע (and not קבוע)) (מותר מוֹ (מותר (מוֹ שׁבְּרִשׁ)) (מותר (מוֹ שׁבִּרִשׁ)) מותר (פירש פירש even if we know that he took it from the piles).

מוספות answers:

- אומר רבינו יצחק דהכא מיירי כשראינו שלקח מן הקבוע מיירי מיירי מיירי מיירי מיירי מואמר אומר מיירי answers that here by ט' צבורין we are discussing a case where we saw that the mouse took from the קבוע (we saw him taking it directly from the piles), so -

שנולד הספק במקום קביעות –

That the ספק was created in the place of קביעות therefore it is considered - קבוע

אבל אם לא ראינו הוה ליה כפירש ואזלינן בתר רובא –

However if we did not see the mouse taking a piece from the piles (but rather noticed him running toward the house from the piles with something in his mouth) then it would be considered like it separated from the קבוע and we would follow the majority, thereby rendering it מצה. Therefore by the נכרי since we did not see him purchasing it in the stores, the ספק was not created in the מקום הקביעות (the stores); it is not considered, but rather פירש, but rather

תוספות anticipates a question:

 $-^{16}$ והא דפריך בתערובות המתות אבריך גבי זבחים שנתערבו בחטאות המתות המתות המתות הא דפריך בתערובות אומר מבריק בחים דף עג,ב: גבי זבחים שנתערבו מבריק concerning live sacrifices which became intermingled with הטאת sacrifices that are to be killed -

או בשור הנסקל –

Or these live sacrifices were intermingled with an ox that is to be stoned, the rule is that in either case all the sacrifices are to be put to death and cannot be brought as a קרבן even if the sacrifices are in the majority. The reason is that since they are intermingled; therefore on every animal, there is the possibility that it is a חטאת המתה or a שור הנסקל. The אכוע מחצה מחצה and it is a חטאות המתות המתות סנים סנים outnumber the מחצה ומדא there asks -

- אמאי ימותו כולם נכבשינהו וניידינהו ונימא כל דפריש מרובא פריש מרובא Why should all the זבחים die?! Let us pressure them so that they will move so

14

¹⁴ This is not as תוספות assumed in his question. See previous footnote # 11. What establishes the rule of קבוע is that the אַכוע is created in the מקום הקבוע, regardless if it was a man or a mouse.

 $^{^{15}}$ We refer to this פרק as (שנתערבו).

¹⁶ One example of a חטאת is a חטאת whose owner (the one who was obligated to bring this חטאת) died. This must be put to death; it cannot be offered on the קרבן as a קרבן.

¹⁷ The גמרא there answers that the reason we do not do this (נכבשינהו וניידניהו) is because we are concerned that he may take from the קבוע (before they have a chance to separate). See later in this תוספות.

it will not be considered קבוע, and (as the individual animals will be separated from the [large] mixture) we will say that whichever animal separated, he separated from the majority of the זבחים that are fit for the מזבח . This concludes the citing from the מזבחים ni גמרא continues with the question:

אף על פי שכבר נולד הספק במקום קביעות –

even though the doubt arose in the place of the קביעות. There was initially a ספק when all the animals were קבוע (before they were moved). חוספות here just explained that once we see the place of the קביעות (we see the mouse going and taking from the piles), we cannot say afterwards כל דפריש מרובא פריש to make it גמרא there ask מרובא פריש פריש, once there is a מרובא פריש!

replies:

שאני התם דלא הוי קבוע גמור שהאיסור מעורב בהיתר ואינו ניכר – It is different there (in זבחים) for it was never a complete איסור; for the איסור was intermingled with the איסור and the איסור

ומדרבנן אסרו בקבוע זה –

And this type of קבוע where לא הוכר האיסור is forbidden only מדרבנן

- דמדאורייתא לא חשיב קבוע אלא כשהאיסור ידוע במקומו דמדאורייתא לא חשיב קבוע אלא כשהאיסור ידוע במקומו it is never considered spart קבוע unless the איסור is known in its place. Therefore by a קבוע דרבנן we can say that if later it becomes מרובא פריש we will say מרובא פריש.

points out that this difference has an additional consequence:

ולהכי נמי גזרינן התם טפי שמא יקח מן הקבוע מבנמצא כיון שאין האיסור ידוע:

And therefore also the הכמים are גוזר there that even if they will be separated, nevertheless we forbid the פריש, for perhaps he will take from the קבוע; however this הזירה is not made by ט' חנויות if it was 'found'. We do not say that even if it is found and was שמא יקח מן וt should still be אסור on account of the שמא יקח מן that מורה בחים. This הקבוע is only by the זבחים is that by the בריש is fitting since the איסור is not known, therefore if we allow the פריש the people will not distinguish the פריש from the קבוע by חנויות by פריש and the קבוע everyone will distinguish between the פריש and the קבוע even if we permit the mere one will be קבוע by קבוע by הוכר האיסור (since it is

SUMMARY

According to רש"י the case of בדיקה is concerning the obligation of בדיקה, however according to תוספות the issue is whether the piece is permitted to be eaten.

. .

 $^{^{18}}$ In the case of איסור ט' עבורין or the חנות נבילה or the חנות מבור סי מבורין is clearly identified in its place.

 $^{^{19}}$ מן התורה we would follow the מו in the case of the בחים שנתערבו and they would be מותר.

It is considered מקום ול we see the mouse take it from the מקום הקביעות; otherwise it is פריש. It is considered קבוע מדאורייתא is known. If it is not known then it is קבוע מדרבנן (and even אסור be אסור, on account of the שthat he will take מן הקבוע since it is not).

THINKING IT OVER

- 1. What would the עכבר be if the עכבר took from the ציבורין (and we do not know from which), and later we found (in the house) half of what the עכבר took, does the house require בדיקה (for the other half) or not? 20
- 2. According to תוספות why was it necessary to mention the עכבר at all? The cases can be (without the עכבר); either if the person took from the piles or he took from the 21 !

_

²⁰ See דבר שמואל.

²¹ See צל"ח.